

Ureja uredniški odbor — Glavni urednik Štefica Karel — Naslov uredništva in uprave: »Posavski tednik«, Videm-Krško 1 — Cekovni račun pri NB FLRJ Krško št. 615-T-145 — Tiskarica Mariborska tiskarna — Celoletna naročnina 400, poštna 200, četrtletna 100 dinarjev — »Posavski tednik« izhaja enkrat tedensko

POSAVSKI tednik

GLASILO SOCIALISTICNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI OKRAJA KRSKO

Iz občnega zbora Okrajnega sindikalnega sveta Krško Interesi vsakega poštenega državljana so enaki interesom skupnosti

V sindikalne odbore še vedno kandidira premalo žensk in prav tako tudi v organe delavskega upravljanja

V sredo, 31. marca 1954, se je vršil redni letni občni zbor OSS Krško, katerega so se poleg izvoljenih delegatov sindikalnih podružnic udeležili tudi tov. Mlakar Lojze, sekretar OK ZK, Zupančič Tone, predsednik OLO, Colarič Lojze, predsednik SZDL, ing. Koželj Anton, predsednik zbora proizvajalcev, in tov. Puhar Tone, direktor okr. zavoda za soc. zavarovanje v Krškem.

Po običajnih formalnostih, ki jih imajo vsi občni zbori, je podal obširno poročilo o delu in problemih OSS tov. Rihtar Lojze, tajnik OSS, ki je uvodoma podal bežen pregled najvažnejših dogodkov in uspehov v naši državi pa tudi nekaterih momentov, ki so v neposredni zvezi z nami v drugih državah.

Pri poročilu o delu prejšnje poslovne dobe je na osnovi sklepa, ki so bili sprejeti za to delo, ugotovil, da je bilo očekevano, ker izbira lanskega letnega kandidata v OSS ni bila dovolj resna in nekateri člani niti enkrat niso prišli na sejo, ostali tovariši pa so bili prebrezmenjeni. Pri podjetjih pa je v preteklem letu uspelo izvesti šolo za ekonomsko vzgojo delavcev, skozi katero so šli v glavnem člani delav-

skih svetov in upravnih odborov. Več predavanj je bilo tudi o novem gospodarskem sistemu.

Drugi lanskeletni sklep je bil, da bodo sindikati posvetili več pozornosti higiensko-tehnični zaščiti delavcev in tako zmanjšali število obolenj in nezdov. Koliko se je to posrečilo, ne vemo točno; ker je bilo sicer 7 primerov nezdov več kot prej, kar pa gre lahko boljši prijavi službi nezdov. V preteklem letu beležijo 563 primerov nezdov, od teh 3 smrtni, 4 težje in 556 lažjih. V letu 1952 je bilo pa devet smrtnih, torej je napredek. Ostalih bolnikov je bilo 4407, kar nam kaže ogromno število izgube delovnih dni 55.192. Materialni izdatki za te bolnike so znašali v preteklem letu 23 milijonov din. Na eni strani so to veliki izdatki za celotno našo družbo, na drugi pa zmanjšanje delovne učinka. Vedno je med temi še nekaj takih nezavednih članov človeške družbe, ki izkoriščajo socialno zavarovanje in »zbolijo« največkrat v času večjih poljskih del, ker so navadno to polproletarci, od katerih se pridejo mnogi v tovarno odpočit od svojega domačega dela. Prevzgoja našega človeka je torej še vedno glav-

na naloga naših sindikatov, organov delavskega samoupravljanja in ostalih množičnih organizacij. Tretji sklep, katerega izvedbo je analiziral, je bil agilnejše sodelovanje članstva pri reševanju gospodarskopoličnih problemov na vasi, kjer bi se naj člani udeleževali kot člani SZDL. Delno so v tem uspeli kar je bilo opaziti bolj na desni kot na levi strani Save. Četrti sklep je bil ustanovitev delavskega kulturnoprosvetnega društva »Svoboda« na območju občine Videm-Krško. Ta sklep se uresničuje te dni, ko bo 6. aprila v Celulozi ustanovni občni zbor, saj se je prigrasilo že nad 200 članov. Tudi v Brestanici pripravljamo za ustanovitev Svobode dobro potekajo. Nadaljnji lanskeletni sklep je bil, da bomo s pravilnim in intenzivnim sindikalnim delom dosegli pri naših članih večjo sproščenost pri reševanju problemov podjetij, kakor tudi pri njih upravljanju. Napredek v tem se kaže in delavci se vedno bolj zanimajo za upravljanje podjetij in za gospodarske ukrepe. Tu sicer dostikrat v nevednosti še kritizirajo zlasti pri razdelitvi dobička, ker mnogi nečisto razumejo, da morajo biti predelani tako usmerjeni, da ima od njih koristi vsa družba, za katero mora prispevati vsak član družbe.

Čut odgovornosti do sindikalnega dela se je po podružnicah že bolje razvil, vsaj kar se tiče organizacijskega dela, kar se kaže po večjih podružnicah. Ponekod je pa še mnogo delavcev izven sindikalne organizacije. Od 6473 zaposlenih v okraju je še vedno 1141 v sindikate neorganiziranih. Mnogo so sindikati pomagali pri izvedbi volitev v zbore proizvajalcev, pri čemer so imeli mnogo predavanj. Tudi glasovanje je bilo preko 90% dočim od nekaterih privatnih podjetij ni

šel nihče na volitve v zbor proizvajalcev. Sindikati se premalo brigajo za delavce, kadar nastane v podjetju odvišna delovna sila in hočejo včasih brez potrebe koga odpustiti, zlasti če je tisti bolehen ali socialno ogrožen. Skoraj 4 milijone je bilo treba plačati lani v našem okraju brezposelnim, čeprav je posledovalnica za delo zaposlila lani 1653 ljudi, jih je ostalo še vedno 260 brez posla. Moške bodo pa lahko letos vse zaposlili.

Obširno je poročal in se zavzel za naše vajence. Ze zaposlenim bodo morali sindikati posvetiti vso skrb posebno zato, ker je večina v privatnem sektorju. Ker se vedno delajo nad 8 ur in tudi tiste dopoldneve, ko imajo popoldne pouk. Imamo 601 vajenca, lani je napravilo izpit za kvalificiranega delavca 234 vajencev, izpita niso napravili samo 3. Veliko število jih še rado šlo v uk, pa ni praznih mest, tako ni mogli dobiti mesta niti 13 otrok padlih borcev in žrtev fašističnega terorja. Ženske bi bile rade skoraj vse šivilje, pa ni najti mesta in šivilj je v našem okraju že itak preveč. Učna mesta za meško mladino pri zidarjih, dimnikarjih in pleskarjih bi se bila. Sindikati morajo pri svojih podjetjih posredovati, da bodo sprejela vajence v uk. Sicer se pa tudi vajencem v socialističnem sektorju včasih godi krivica.

V sindikalne odbore še vedno kandidira premalo žensk in prav tako tudi v organe delavskega upravljanja.

Po pregledu dela v lanskem letu je nakazal bodoče naloge novega odbora OSS. Interesi vsakega poštenega državljana so enaki interesom skupnosti. Delo ustvarja vrednost, kadar ne dela, kdor namreč noče delati.

(Nadaljevanje na 2 strani)

Traktorji že »pojo« na njivah.

Tudi republiški družbeni plan in proračun sta že sprejeta

Potem ko je Zvezna ljudska skupščina sprejela gospodarski načrt in proračun za leto 1954, je republiški Izvršni svet predložil skupščini v razpravo predlog družbenega plana in proračuna LRS za leto 1954.

Skupščinski gospodarski odbori in odbori za proračun so pričeli z razpravo dne 12. marca, kjer je na skupni seji v imenu Izvršnega sveta predlog obrazložil tov. Marijan Breclj, podpredsednik Izvršnega sveta. Naslednji dan so pričeli odbori ločeno pretresati predloge družbenega plana in proračuna.

Po skoraj desetih dneh dela so odb. za gospodarstvo in proračun republiškega zbora in zbora proizvajalcev z nekaterimi predlogi in dopolnitvami predlagali skupščini, da ona tako družbeni plan kakor tudi proračun v celoti sprejme.

Predlog družbenega plana in proračuna z vsemi dopolnitvami in priporočili njenih odborov je vzela v pretres republiška ljudska skupščina dne 24. marca t. l. Po dvodnevni razpravi na skupnih in ločenih sejah republiškega zbora in zbora proizvajalcev je bil družbeni plan in proračun LRS za leto 1954 z vsemi dopolnitvami in amandmaji odborov soglasno sprejet.

Osnovna značilnost družbenega plana za leto 1954 je v tem, da nič več ne vsebuje določil,

kako naj gospodarska podjetja in organizacije, okraji, mesta in občine sestavljajo svoje plane, kako naj se proizvodnja v posrednih gospodarskih panogah razvija itd., temveč daje le splošne smernice gospodarskega razvoja, ki naj se na zakonsko ustvarjeni osnovi v naslednjem letu izvajata.

Splošne naloge, ki jih postavljata zvezni in republiški družbeni plan, obvezujejo gospodarska podjetja, gospodarske organizacije ter ljudske odbore, da poiskajo vse možnosti za hitrejši razvoj gospodarskih organizacij, jugoslovanskega gospodarstva, kakor tudi podnežnega okraja, mesta in občine, da se dvigne industrijska in kmetijska proizvodnja tako po količini kakor po kvaliteti in poveča blagovni promet.

Kot posebne naloge letošnjega gospodarskega načrta LRS pa so: pričetek reševanja gospodarskih problemov tistih področij v naši republici, ki so bila zaradi vojnih razmer ali zaradi eksploatorske politike v preteklosti najbolj prizadeta (Primorska, Dolenjska in Kočevska), pričetek reševanja gozdnega gospodarstva v Sloveniji ne le iz vidika obranitve sedanje stanja naših gozdov, temveč tudi iz vidika čim hitrejšega povečanja našega gozdnega bogastva, da se že v letošnjem letu prične sistematično reševati vodno gospodarstvo, da se v večji meri zadovolji splošne potrebe v zdravstvu in prosveti in končno, da se že v letošnjem letu skušajo rešiti najnujnejše komunalne naloge v ljudski republici Sloveniji.

Proračun LRS za leto 1954 znaša 11 milijard 61 milijonov dinarjev, in sicer 2 milijardi 300 milijonov za proračunske investicije, 5 milijard 394 milijonov za prosveto, zdravstvo, ceste, sodstvo, državno upravo in rezervno, 405 milijonov za dotacije pasivnim okrajem, 2 milijardi 100 milijonov za pomoč gospodarsko zaostalim okrajem in 862 milijonov za republiški investicijski sklad.

ZADNJE VESTI

Ankarski vojaški razgovori - nov dokaz prijatelstva na Balkanu

ANKARA. Včeraj so v turškem glavnem mestu predstavniki jugoslovanskega, grškega in turškega generalštaba zaključili večdnevno konferenco. Kakor že večkrat doslej, je tudi to posvetovalno preveval duh medsebojnega razumevanja in prijateljstva, ki je značilen za članice trojne balkanske zveze. Razmeroma kratko poročilo o delu konference omenja, da so se vojaški predstavniki treh držav menili v okviru dosedanjih sporazumov o konkretnih obrambnih ukrepih v primeru napada od zunaj.

Tudi ta sestanke dokazuje, da je sodelovanje med Jugoslavijo, Grčijo in Turčijo na vseh področjih mednarodnih stikov iz dneva v dan vse globlje in širše. Dokazuje, da so tri balkanske države pripravljene upostaviti čim tesnejše sodelovanje na gospodarskem, političnem in kulturnem področju, v skladu z njih politiko o spoštovanju suverenosti in neodvisnosti pa se tudi vsak hip z orožjem v roki upreti kakršnemu koli napadu. Sklepi konference predstavnikov treh generalštabov so še en dokaz več, da pri tem ne gre morda samo za izjavo propagandne ali kakršne koli druge narave, temveč za resen in odločen namen, če bodo okoliščini to zahtevale.

WASHINGTON. Sovjetska vlada je v sredo v posebni notji Zahodu sporočila, da je pripravljena vključiti se v organizacijo Atlantskega pakta, če bodo v njej lahko sodelovale vse države, ki so se borile proti nacizmu. Hkrati se je znova zavzela za svoj načrt o vseevropski obrambni organizaciji, ki bi jo s pogodbo sklenile vse evropske države, sodelovale pa bi lahko tudi ZDA.

Cepprav gre le za sovjetsko ponudbo o pogajanjih glede gomjih predlogov, je predlog iz Moskve precej presenetljiv svetovno javnost. Diplomatski krogi v Washingtonu, Londonu in Parizu trde, da predstavlja sovjetska nota dobro premišljeni propagandni maneuver, ki naj bi na eni strani odvrnil zahodno-

evropske države od tega, da ne potrdijo pogodbe o evropski obrambni skupnosti, na drugi strani pa se bolj poglobil trenutna nesoglasja med ZDA in Francijo glede te skupnosti in indokitajskega vprašanja (Znano je, da želi francoska vlada mir v Indokiniji in se bo zanj potegovala na ženevski konferenci 26. aprila, ameriška vlada pa je za odločitev z orožjem proti »komunistični nevarnosti« v tem delu Jugovzhodne Azije). Vendar so si enotni v tem, naj se tri zahodne sile dodobra pomenijo med seboj preden bodo izročile svoj odgovor. Nekateri krogi menijo, da bi moral k posvetovalnem pritegniti tudi vse članice atlantske skupnosti, četudi je sovjetska nota namenjena le trem zahodnim silam. Uradni krogi v Washingtonu že po ovinkih izjavljajo, da zahodni odgovor negativen.

TRST. Predstavniki italijanske vlade pri anglo-ameriški vojaški upravi v Trstu, znani irendentist in velik sovražnik slovenskega življa Diego de Castro je odstopil. Četudi še ni uradnega poročila o vzrokih, ki so ga privedli do takega sklepa, pa nekateri italijanski časniki trde, da ga je k temu prisililo predvsem težko stanje v tržaških ladjedelnicah, ki so praktično brez dela. Uradna Italija razen tega ravna s cono »A« kakor s kako italijansko provinco in se ne ozira na občutiljivi položaj tega ozemlja. Tudi finančiranje je potekalo zelo počasi in neredno.

Vsekakor ni nobene škode, če je De Castro zapustil Trst. Vendar velja poudariti, da sedaj tudi italijanski tisk priznava težak gospodarski položaj v Trstu, ki ga je zakrivila Italija.

BEJRUT. Libanonska vlada je obvestila tri zahodne sile o tem, da se na njenih in sirjskih mejah zbirajo izraelske čete. V zadnjih dneh je prišlo do večjega števila krvavih incidentov vzdolž meja, ki so terjali smrtno žrtve na obeh straneh. Izraelski uradni krogi sicer zanikujejo vesti o okrepljenih vojaških garnizijah ob me-

V Tovarni celuloze in papirja so izvolili nov delavski svet

Prejšnjo soboto so v Tovarni celuloze in papirja na Vidmu volili nov delavski svet. Ze od daleč je bilo opaziti, da se v tovarni dogaja nekaj posebnega; razobešenih je bilo namreč več zastav, nad vhodom v podjetje pa je bil transparent z napisom: »Dober delavski svet — ponos podjetja.«

Do pol osme ure zjutraj so volili že 80 odst., ob drugi uri popoldne pa so volili vsi, razen bolnih in upravičeno odsotnih. Izbrani pri volitvah je bila velika. Na kandidatih listi jih je bilo 47, od katerih jih je bilo 35 izvoljenih v nov delavski svet. Kot pravijo delavci sami, so v novem svetu res delavni ljudje, katerim so zaupali to važno funkcijo.

Dosedanji delavski svet, ki je bil zelo delaven, je imel v preteklem letu 11 sej, upravni odbor pa 18. V glavnem so na svojih sejah razpravljali o problemih proizvodnje o gradnji nove tovarne o finančnem poslovanju itd.

Do sedaj so v Tovarni celuloze in papirja zgradili 17 stanovanjskih hiš, upravno poslopje, ambulanto, skladišče pogonskega materiala, skladišče izdelane robe, cesto itd. Iz svojih lastnih sredstev pa so

zgradili kopalni bazen, pražilno peč in parni kotel. V gradnji je še brustnica, lesočistilnica, drobilnica, povečujejo pa industrijski tir. Pred dnevi so na novo zakurili visokotlačni parni kotel. S 1. februarjem so pričele prihajati iz inozemstva pošiljke strojnih delov za tovarno.

Delavski svet tovarne je na svojih sejah tudi večkrat raz-

pravljali o problemu nabave lesa. Les mora tovarna namreč dobivati iz Bosne, pri čemer mora izdati precej denarja za prevoz, prav take težave so imeli letošnjo zimo s premogom.

Pred delavskim svetom, ki je bil izvoljen, stojijo še velike naloge, toda z dobro voljo, z vestnim in vztrajnim delom jih bodo lahko reševali.

Tudi senovški rudarji so si izvolili nov delavski svet

Rudarski kolektiv Senovega je v petek, 26. marca, izvolil nov delavski svet v svojem podjetju. Svečano okrašena volišča po obratih so že v ranih jutranjih urah privabila večino svojih delavcev in uslužbencev, tako da je do 9. ure dopoldne bila že nad 75 odstotna udeležba pri volitvah. V prvih popoldanskih urah pa je volilo še ono ostalo delavstvo, ki je zaradi dela v jami vezano na popoldansko tretjino.

Po doseženih rezultatih je letošnja udeležba na volitvah nad vse zadovoljiva, saj je od skupnega števila volilnih upravičencev prišlo na volišče 94% in oddalo svoj glas za nove organe delavskega upravljanja, s čimer so senovški rudarji ponovno dokazali, da ne zaostajajo za ostalimi kolektivi, temveč so enotni v izgradnji delavskega samoupravljanja in daljnji graditvi socialistične demokracije.

Minimalna abstinenca na le-

tošnjih volitvah pa je dokaz naraščajoče politične zavednosti senovskega delavstva, kateremu je delavsko samoupravljanje najdragocenejša pridobitev, izvojevane v boju za socialistično demokracijo in to svojo zavednost so na volitvah v delavski svet tudi dokazali.

Izbira kandidatov za člane DS je izvršena po temeljitim pretresanju vsakega, posameznika na sestankih odbora in podoborov sindikalne podružnice, a dopolnjena z množični-

mi sestanki. Od predlaganih 52 kandidatov je v nov delavski svet rudnika izvoljenih 45 članov, od katerih je 37 delavcev neposredno iz proizvodnje.

Pred novim delavskim svetom stoje sedaj tudi nove naloge, toda sestav novoizvoljenega članstva DS daje slutiti, da bodo njegove naloge pravilno izpolnjene. S tem bo potrjeno zaupanje, ki so jim ga kot organom delavskega samoupravljanja dali volivci in celoten kolektiv.

Povečanje tekstilne industrije v Leskovcu

Tekstilna industrija v Leskovcu, ki je temelj te vrste industrije v Srbiji, je stara nad 60 let ter je večina njenih strojev stara in iztrošena. Zaradi tega se že nekaj let opaža stagnacija v tej gospodarski panogi, tako da so mnogi kvalificirani delavci bili odpušteni. Da bi bil možen nadaljnji razvoj tekstilne industrije v tem

okraju ter zagotovljena stalna zaposlitev delavcev, je name-ravana modernizacija dveh tovarn. Dela za modernizacijo in preureditev teh dveh tovarn so že v teku, poleg tega pa so izdelani tudi načrti za gradnjo nove predilnice za karnearn, kar bo omogočilo povečanje tekstilne industrije v Leskovcu.

KULTURNI PREGLED

O razdeljevanju nagrad prosvetnim delavcem

Nagrade so navadno namenjene najboljnim delavcem z namenom da se jim prizna aktivnost, kar jim vzbuja ponos in daje še večjo pobudo za nadaljnje delo. Ostali člani kolektiva skušajo posnemati nagrajenega vzglednega tovariša in na ta način se dvigne delovni polet tovarne, rudnika, pionirskega oddelka ali podobnega kolektiva. V ta namen so bile podeljene nagrade tudi prosvetnim delavcem krškega okraja. Ni važno, koliko je nagrada znašala, saj tu gledamo največ iz moralnega vidika: kateremu kolektivu oziroma članu je nadrejeni forum določil priznanje, temu je podelil nagrado.

Omeniti je primer, kjer se čuti zapostavljanje in so nagrade porazno vplivale na sicer delovni kolektiv, od katerega pa ni bil niti en član nagrajen. Na sosednji šoli pa so bili nagrajeni kar 4 člani učiteljskega kolektiva, katerim ni bilo do nagrade ne oporeka, saj so jo v resnici zaslužili. Vendar tovariši služujejo na 8-razredni šoli, kjer je popolna zasedba. Šola je v centru, zato so tudi delovni pogoji prosvete povoljni. Drugače je s šolo na drugi strani Krke, ki spada pod težki teren kjer so pogoji za prosvetno delo na vseh koncih oteženo. Šola je 4-razredna in ima samo 3 učne učence. Ta kolektiv je vse težave premagal in je bil tudi delaven Ogorčni kolektiv se sprašuje če je res tako, da so v sosednjem kolektivu kar 4 aktivisti v našem pa niti enega. — Nagrade so v tem primeru izgubile svojo učinkovitost in so namesto da bi povečale delovni polet kolektivov, nekatere prizadele popolnoma psihološko strle. Namesto da so v enem kolektivu dali 4 nagrade, bi bil lahko v 4 kolektivih po eden najboljši nagrajen in bi imeli povsod enega za vzor. Ako pa v kolektivu ni niti eden vreden priznanja potem škoda, da ta sploh obstaja! Nasprotno je pa sosednji kolektiv tako mogočen.

da ima kar 4 najboljše, tu je pa šola s težkim terenom, ki posebno potrebuje najboljših moči, za dosego enotnega kulturnega nivoja. Tovariši, ki se čutijo užaljeni, so res delavniki, čeprav niso dobili priznanja, vendar jih tolaži zavest, da se s svojim delom odražajo v kolektivu med ljudstvom, katero izražajo zadovoljstvo nad celotnim kolektivom; zato je tudi primer podeljevanja nagrad tembolj živo zadal delavne učane, ker: kdor dela, se povsod in vedno bori za pravico in priznanje, kdor je pa brezbržen pri delu, se tudi za grajo ali pohvalo ne zmeni.

Razumljivo je, da je pri tolikem številu prosvetnih delavcev težko izbrati in v res-

nici najti najboljše tovariše, zato bi se morali na vsak način oslanjati na posamezne kolektive. Nikakor pa ni pravilno, če manj pa vzgojno, da ima en kolektiv, ki poučuje v normalnih razmerah, kar 4 nagrajenice, a drugi, ki tudi uspešno dela na težkem terenu z nepopolno zasedbo, pa niti enega. Člani prizadetega kolektiva ne morejo pozabiti takega zapostavljanja in pričakujejo, da se jim forumi, ki so izvajali razdeljevanje nagrad, opravičijo oziroma obrazložijo, iz kakšnih razlogov so ta kolektiv prezrili.

Radovedni smo, ali je ta primer osamljen, ali je še kje v okraju kaj podobnega. Oglasite se še drugi!

„Mogočni prstan“ v Kostanjevici

Na prvi pomladanski dan so pionirji nižje gimnazije iz Krškega tudi v Kostanjevici uprizarili Milčinskega pravljico „Mogočni prstan“. Zelo lepo pravljico delo je našlo v slavnosti tamkajšnjega zavoda tovarišiči Domnikovi dobrega interpretata, saj je delo solidno naštudirano in je tudi gostovanje bilo zelo uspešno.

Milčinskega igra »Mogočni prstan« je nastala kmalu po prvi svetovni vojni (1923) in se je mladini zelo priljubila. Nekaj njenih motivov srečamo tudi drugod po pravljicnem svetu, saj jih je uporabil v svojih pravljicah celo Milčinski sam. Igra obravnava veliko ljubezen malega Stanka do živali in kaže njegov izredni čut za pravico in dobrotu. Stanko pa kljub temu ni enolična figura, ampak človek, ki ima poleg izrednih dobrih lastnosti tudi slabše, se pravi, da je očrtan prepričljivo in naravno. Njegova zahteva po kraljčini je sicer malce nenavadna toda globoko

človeška. Prav tako je očrtana tudi princeska. Igra je izrazito dvodelna. Na prvi pogled bi človek mislil, da je po tretji sliki konec dejanja, pa se dejansko konča šele prvi del. V resnici sta to dva dela; prvega predstavlja Stankov boj za kruh, ki ga nazadnje krona dobrotna vila z mogočnim prstanom, medtem ko drugi del obravnava borbo med Stankom in tujim kraljem za lepo princesko. Igra je torej obsežna in hvaležna, zelo hvaležna za uprizoritev — sveveda tudi zahtevna.

Tovarišica Domnikova je resnila uprizoritev na zelo enostaven način. Scenskih efektov ni iskala, ker jih ima bujna pravljica sama na sebi dovolj. Svetlobni efekti so podčrtavali pravljicnost in so bili zelo posrečeno domišljeni. Dikcija je režiserka močno preračunala na poslušalstvo! Moje osebno mnenje je, da je bila izreka nekoliko prepočasna, ker je tempo slovenskega zbornega govora dosti bolj hiter. Tudi sem mnenja, da so večših preveč prišli do izraza neknižni poudarni tipi, kar bi kazalo v tako resni uprizoritvi, kot je bila krška, opilisti. Igralci so svoje vloge podajali naravno in doživeto, razen v nekaterih osamljenih primerih, ko se je očitno poznala režiserjeva prisotnost. Celotna uprizoritev je bila ne glede na to lepa in si še želimo takih gostovanj. Pionirska igralška družina na nižji gimnaziji v Kostanjevici, ki je v tem pogledu tudi že dosegla nekaj uspehov a je šele na začetku svoje poti, je daljša mladinska igralnica iz Krškega v znak hvaležnosti in spoštovanja kličarico s pomladanskim cvetjem in jih povabila na ponovna gostovanja.

Ob tej priložnosti pa naj zapišem še nekaj opazk splošnega značaja. Gre za slovenščino. Tovarišica Domnikova je namreč pokazala s to priložnostjo pot in dala primer, kako je treba poučevati slovenščino. Slovenščina kot predmet ne zaleda samo starih nekaj ur tedensko pač pa tudi izvenšolsko delo, delo, s katerim utrdimo osnovna pravila, ki jih dijaki dobijo v razredu. Ta način terja sicer žrtev, je pa uspešen! Domnikova je običajni učni proces prenesla iz šole v gledališče, na oder, ki je ogledalo slovenskega jezika. In to je mnogo, kajti naša šola vse premalo pazi na izreke, na dobro slovensko zbornico izreke! Ni dovolj, da znajo naši učenci pravilno pisati, da gladko obvladajo tistih nekaj slovnških pravil in modrij — treba je, da znajo tudi lepo govoriti kajti 95 odstotkov naših učencev izkorišča ta predmet pretežno s te plati. Kaj nam pomaga, če vemo, kakšni so slagski načini, če pa govorimo ne znamo. O tej stvari bi morali razmišljati učitelji (pa tudi profesorji!) in se početno potruditi, da bi jo pametno in primerno rešili.

In še nečesa ne kaže prezreti: zavzetosti vsega učnega kolektiva. Tovariš ravnatelj Košorok mi je izjavil na vprašanje, če pri njih sodeluje vedno toliko šolnikov pri predstavi, da je pri njih taka stvar, stvar vsega učnega kolektiva. Res je, učni proces, pa bodi v tej ali oni obliki, je in mora biti stvar vsega zbora. Prav bi bilo, da bi se tudi drugod tega zavedali.

Lado Smrekar

IZSELJENCI ZA ARGENTINO IN BRAZILJO

Zeneva, 2 apr. (AFP) Okrog 3000 izseljencev iz Italije, Trsta, Grčije in Avstrije bo šel ta teden krenilo iz Trsta v Brazilijo in Argentino. Največji del te skupine tvorijo Italijani. Izselitev je organiziral Mednarodni odbor za izselitev.

Z občnega zbora Okrajnega sindikalnega sveta Krško

(Nadaljevanje s 1. strani)

lati, je pravzaprav družbeno brezpravne element in nima pravice sodelovati pri upravljanju. Danes ni več onih, ki upravljajo, in onih, ki delajo, danes se torej sindikat več ne bori proti onim, ki upravljajo, ker so to sami. Danes stojijo pred sindikati pa še sledeče naloge:

Oblikovanje socialistične zavesti naših delovnih ljudi, razumevanje polnega bistva delavskega samoupravljanja, kulturni razvoj delavstva, delavska zaščita, prenašanja naših izkušenj delavskemu razredu vsega sveta.

Diskusija je vodil delovni predsednik tov. Barovič Rado iz Celuloze in delegati so iznašli razne probleme iz svojih podružnic.

Predsednik OLO tov. Tone Zupančič je poudarjal predvsem vzgojno plat članstva, pri katerem naj bi člani v dobrem smislu vplivali drug na drugega v službenih in privatnih zadevah, za kar je treba najti primerno obliko dela.

Tov. Puhar je opozarjal na pravilno izvajanje socialnega zavarovanja in ponovno opozoril na problem polproletarcev, ki izkoriščajo fond soc. zavarovanja in narodni dohodek zmanjšujejo z manjšim delovnim učinkom. Delovnih invalidov bi ne smeli odpustiti, temveč jih namestiti na odgovarjajoče delovno mesto. Nov dokladek soc. zavarovanja bodo morali delovni ljudje sami ustvariti (5 odst.).

Zastopnik Pionirja tov. Tomše je pojasnil, da tam težko sprejemajo vajence, ker imajo pretežno delo in ker se premikajo iz kraja v kraj s svojim delom. Prav tako je omenjal, naj bi dali starim dobrim strokovnim delavcem možnost, čeprav ne znajo splošnih predmetov, da bi kako napravili izpit za kvalificirane delavce. Predsednik omenja, da mnogim ni do kvalifikacije, ker se učna doba ne šteje v pokojnino in pa tudi, ker se plača po delovnem mestu in ne po kvalifikaciji.

Tov. Šerbecova je poročala o delovanju sindikalne podružnice zdravstvenih delavcev, ki se sicer strokovno izpopolnjujejo, za ideološko izpopolnjevanje pa jim jim naj prisloščili na pomoč iz drugih sindikatov. Omenjala je tudi slabo prepodobno zaščito žen. V sindikatu je čutili manj tovariškega odnosa med članji z različno izobrazbo.

Tov. ing. Koželj iz Senovega je analiziral nezdolge, ki jih je največ pri mladih, pa tudi pri onih, ki se še preveč zanašajo na svoje izkušnje. Glede soc. zavarovanja je predlagal, naj bi zavarovane, ki manjka 2-3 dni iz dela in je to posledica »mačka«, ne dobil nobene plače. S tem bi preprečili simulativstvo. Odnos do družbene lastnine je osnovni problem socialistične družbe.

Tov. Salmič, tajnik OLO, je opazil vrzel med upravo in sindikatom, od katerega dobiva premalo predlogov. Strokovnih predavanj se ne udeležujejo tisti, ki jih neposredno ne zadevajo. Tudi za strokovno izpopolnitev kadra dobi OLO premalo sugestij od sindikalne podružnice. OSS naj bi seznanili podružnico s tem, kako drugje sodelujejo uprave in sindikat.

Tov. Miakar Lojze, sekretar OK ZK, je omenjal letošnji proračun in potrebe, ki jih ne bo mogoče kriti, poudarjal je, da je treba ob teh problemih vršiti socialistično vzgojo članstva. Družbeno upravljanje ni samo problem plač, temveč odgovornost za vsedrjavne potrebe. Pri tem ne sme biti lokalizma, ki kaže nedovoljno socialistično zrelost delavca. Dalje se je ustaval na vprašanje dela članov sindikata v množičnih političnih organizacijah SZDL, zborih volivcev, ki se večinoma še slabo sestajajo.

V nadaljnji diskusiji so delegati izražali potrebo po boljšem izkoriščanju delovnega časa, po potrebi kulturno prosvetnega dela članstva, o sodelovanju pri bodočem zakonu o socialnem zavarovanju, ki se pripravljajo, o mladinskem vprašanju, o našem solstvu in učnih načrtih, o odpustitvi delavcev, njih zaposlitvi, izdajanju delovnih knjižic, o delni ukinjti regresa gostinskim podjetjem za čas dopusta delavcem, o borbi za večjo produktivnost itd.

Tov. Šerbecova je nato še apelirala na delegate, naj posredujejo pri svojih podružnicah, da bo po svojih močeh vsaka poslala enega ali več otrok na počitniško letovanje, glede česar se bodo sindikalne podružnice povezale s svojimi šolami.

Končno so si delegati izvolili 11-člansko predsedstvo s tremi člani nadzornega odbora in 31 člani plenumsa. Vsaka podružnica bo dobila material občnega zbora, da se bodo z njim lahko seznanili vsi člani našega sindikata. KJ

Občni zbor Okrajne gasilske zveze Krško

V nedeljo, 28. marca, je bil v dvorani kina v Krškem občni zbor OGZ, ki so se ga udeležili poleg 102 delegatov še: zastopnik RGZ tov. Rozman, zastopnik okraja tov. Zupančič, Salmič, Poženel, zastopnik DOZ, OGZ Celje, hrvaški gasilci, ki so OGZ Krško prinesli v znak priznanja za sodelovanje krasno plaketo. Po počastitvi tragično preminulega podpredsednika Toneta Cetina je delovno predsedstvo s tov. Komanom začelo z delom: izvolili so komisije, nakar so podali poročila tov. Smodej, predsednik; M. Žmavc, poveljnik; tov. Gloles, tajnica; tov. Zajc, blagajnik; Ostrovčanec gospodar; Lubšič, voditelj mladinskih odsekov, in tov. Zlosel, prosvetar.

Iz poročil posnemamo: OGZ ima 64 PGD, 3670 operativnih članov, ki so imeli 1082 suhih, 383 mokrih in 14 nočnih vaj, pri katerih je sodelovalo 20.005 gasilcev, 435 strokovnih predavaj, ki se jih je udeležilo nad 7000 gasilcev, in 44 požarov v letu 1953, pri katerih je sodelovalo 1014 gasilcev s 4194 urami. Gasilci so sodelovali v tradicionalni Titovi štafeti. Imajo 4 godbe in 1 moški pevski zbor, štiri članstva pa se je dvignilo na 148. OGZ je imela v preteklem letu 15 sej, od teh 8 upravnih odborov 5 štab brigade in 2 nadzorni odbor. Dohodkov je imela okoli 1.983.000 din, izdatkov 802.705 din. OGZ je razdeljena na 10 sektorjev. Sodelovanje s PLZ in ostalimi množičnimi organizacijami je dobro. Tov. Rozman, zastopnik RGZ, je povedal, da ni RGZ storila vsega, kar je bila dolžna storiti; iz kreditov pa je OGZ Krško preela 400.000 din akontacije. Razčlenil je pomen gasilstva, pohvalil je OGZ za delo v preteklem letu in tudi o kreditih v letu 1954 je pojasnil, da bo storila RGZ vse, da bo

povečala skrb za strokovne kadre, za preventivno službo itd. Izvoljen je bil novi odbor, nadzorni odbor, razodišče in štab brigade Za kongres RGZ, ki bo 24. in 25. aprila na Bledu, je bilo izvoljenih 16 delegatov.

Mnogo se je govorilo o socialnem zavarovanju gasilcev na požarišču, kar bo RGZ urenila v skladu z zakonom. Govoril pa je tudi zastopnik DOZ, ki je pozdravljal poštrevno delo gasilcev za čuvarje ljudskega premoženja.

V imenu OLO, OK ZKS in SZDL Krško je zbor pozdravil Tone Zupančič, predsednik OLO. Govoril je o življenjsko važnih vprašanjih dela na vasi, o izgradnji novega socialističnega človeka, o mladini in

ženah v gasilskih organizacijah, o pravicah in dolžnostih gasilcev, o sodelovanju vseh množičnih organizacij in primerjalno delo nekaterih društev z golorokimi partizani iz prvih dni in časov borbe, o potrebi ženskega kadra v gasilstvu, predvsem za primer mobilnega stanja, na koncu pa prikazal lik pravega novega človeka, pokojnega tov. Cetina, ki naj bo svetel vzgled ne samo gasilec, ampak vsakemu zavednemu državljanu.

Občni zbor OGZ Krško je pokazal, da gasilci ne čuvajo samo ljudske imovine, ampak delajo na vseh področjih dejavnosti in ustvarjanja nove dobe — dobe socialistične preobrazbe novega človeka.

Na pomoč! Damjan Vahen

S skupščine Okrajnega zavoda za socialno zavarovanje v Krškem

Dne 19. marca 1954 je zasedala skupščina Okrajnega zavoda za socialno zavarovanje v Krškem, ki je med drugim sklepala o zaključnem računu za leto 1953, o predračunu za leto 1954 in o uvedbi plačevanja splošnega dopolnilnega prispevka. Zavod je imel v letu 1953 dohodkov 100.048.248 dinarjev, izdatkov pa 99.339.654 dinarjev, pri čemer so kot dohodki upoštevani le 10-odstotni prispevki, ki pripadajo Okrajnemu zavodu, kot izdatki pa le kratkoročne davjate, brez pokojnin, invalidnih in otroških dodatkov, ki se izplačujejo iz fonda Republiškega zavoda za socialno zavarovanje. Iz teh dveh števil je torej razvidno, da so bili v letu 1953 dohodki uravnoveseni z iz-

datki. Popolnoma drugačno sliko pa kaže predračun za leto 1954, ki predvideva 42.138.000 dinarjev primanjkljaja, predvsem zaradi zvišanih cen za zdravstvene storitve v bolnicah in ambulantah ter plačevanja pokojnin (invalidskih do dveh, starostnih pa do enega leta) iz fonda Okrajnega zavoda.

Skupščina je razpravljala o tem, kako zagotoviti sredstva za kritje predvidenega primanjkljaja ter v skladu s predpisi Uredbe o finanstranju socialnega zavarovanja sklenila predlagati Okrajnemu ljudskemu odboru uvedbo plačevanja splošnega dopolnilnega prispevka v višini 5. odstotkov. Če bo Okrajni odbor sprejel predlog Skupščine, se bo prispevek za socialno zavarovanje zvišal od dosedanjih 45 na 50 odstotkov. Vendar tudi z uvedbo plačevanja splošnega dopolnilnega prispevka vprašanje kritja primanjkljaja v celoti ne bo rešeno. Če bo plačevanje dodatnega prispevka uvedeno s 1. majem t.l. in če bo plačevanje trajalo do konca leta 1954, bo zavodu priteklo sredstev za okoli 29 milijonov, ostane torej še vedno nektrih izdatkov za okoli 13 milijonov. Tudi ta sredstva bo treba preskrbeti v okviru okrajne skupnosti. Uredba o finanstranju socialnega zavarovanja vsebuje glede tega natančne predpise ter postavlja načelo, da mora tista lokalna skupnost, ki koristi fonde socialnega zavarovanja, sredstva za te fonde tudi zagotoviti v ustrežajoči višini. Krški okraj bo moral torej sam ustvariti sredstva za kritje predvidenega primanjkljaja. P. J.

Večja samostojnost posameznih sekcij bo dala nove pobude za plodnejše delo kulturnoprosvetnega dela v Leskovcu

Minuli teden so se zbrali člani Kulturno-prosvetnega društva »Ivan Cankar« iz Leskovca k letnemu obratunu. Iz poročil predsednika, blagajnika in vodij sekcij je bilo razvidno, da je v minulem letu društvo doseglo znaten napredek, toda posamezne sekcije bi mogle storiti še mnogo več. Aktivno delujejo dramska, glasbena, pevska z odraslimi in mladinskimi pevskimi zborom, šahovska in splošno-izobraževalna sekcija ter knjižnica. Največji uspeh je dosegla knjižnica, ki jo vodi tov. Hacinova. V dveh mesecih neumornega dela je bilo nabavljenih 72 novih knjig. V tem kratkem času je bilo razpečanih več knjig kakor minulo leto in vedno se množi krog čitateljev. Kljub temu pa še vse premalo posegajo po knjigah odrasli in predvsem ljudje iz vasi. Tudi za čitalnico je nekaj zanimanja. Z ureditvijo primernega prostora bo možno doseči zadovoljivejši uspeh.

V široki razpravi, ki se je razvila po podanih poročilih, je spričo realne kritike in s težnjo po izboljšanju dela v društvu bilo sprejetih več pomembnih sklepov. Posamezne sekcije so tako močne, da dosedanja organizacija društva ni primerna. Zato so sklenili, da se sekcije osamosvojujejo, izvolijo odbor sekcije in blagajnika. Prihranjen denar bodo vlagali in koristili preko hranilne knjižnice.

Na Senovem se je sestel iniciativni odbor planinskega društva

Pred nekaj dnevi se je na Senovem sestel iniciativni odbor Planinskega društva. Ze v teh dnevih je zbral navedeni odbor preko 100 članov, ki se zavzemajo za to društvo. Upamo, da bo iniciativni odbor kmalu sklical ustanovni občni zbor.

Namen in prva naloga tega društva je, obnoviti planinski dom na zgodovinsko pomembnem Bohorju. Maksimalnemu je znano, da je bil že pred vojno postavljen na Bohorju planinski dom. Ker so pa tu hoteli Nemci postaviti postojanko, so bili partizani prisorani dom požgati.

Na Bohorju je treba postaviti dom, saj je šlo preko Bohorja na tisoče naših borcev. Na Bohor nas ne kliče le lep razgled, temveč nas kličejo naši bratje, sestre, očetej in sinovi, ki so na njem žrtvovali svoja dragocena življenja za lepšo bodočnost. Kot že omenjeno, upamo, da bo iniciativni odbor kmalu sklical občni zbor, da bomo lahko pričeli z delom. Km.

Vsaka sekcija bo odgovarjala društvu za inventar in opremo ter po društvenem blagajniku dajala svoj obratun. Med drugim so tudi sklenili, da bodo osnovali tamburaški zbor, v katerem bodo sodelovali mlajši in v veliki meri tudi starejši igralci.

Izvolili so organe društva in delegate za okrajno konferenco. Če bodo resno pričeli z delom, bodo v tem letu dosegli znova pomembne uspehe, kar zavisi od članov društva kot celote. P.

Zaključek gospodinjkega tečaja na Telčah

Dne 13. marca je bil zaključen gospodinjčki tečaj, ki je trajal nad tri mesece. Tečaj je skrbno vodila tov. Sonja Mucova. Z vestnim in doslednim delom in z ljubeznijo je priključila k sebi gojenke iz območja treh občinskih ljudskih odborov. Gojenke so prihajale redno, tako da je bil obisk vedno 100 odst. Niso se ustrašile slabega pota, niti oddaljenosti, kajti vse so se dobro zavedale velike potrebe po izobrazbi leži jo nudi dobro voden tečaj.

Istega dne zvečer so se poleg predstavnikov OLO in drugih ustanov udeležili zaključnega večera tudi vsi starši tečajnic, tško da je bila družba nad vse prišurna. Gojenke so razstavile tudi svoje izdelke. V sredini sobe je bila bogato obložena miza vseh mogočih stvari, kar je dovolj jasno govorilo, kaj vse so se dekleta v tem kratkem času naučila. Poskrbele pa so tudi za prijetno zabavo in razvedrilo. Naslednji dan so pripravile razstavo vseh svojih izdelkov, katero je obiskalo veliko število vaščanov. Vsi so občudovali izdelano pecivo in druge stvari, starši pa so bili

nadvse zadovoljni in izražali, da kaj takega še niso nikoli videli.

Pogoji za izvedbo tečaja so bili na vseh koncih zelo problematični, toda s skupnimi naporji, zlasti pa z velikim razumevanjem staršev in požrtvornostjo tov. Mucove in upravitelja šole smo premagali vse ovire in tečaj tudi uspešno končali, čeprav so nam nekateri preroki tudi nasprotovali.

Bosno in Hercegovino bo letos obiskalo mnogo tujih turistov

Okoli 380 skupin tujih turistov se je doslej prijavilo, da bodo obiskali Bosno in Hercegovino, kar pomeni, da jih bo prišlo trikrat več kakor lani. Prvi turisti bodo prišli tja že v začetku aprila. Največ se bodo zadržali v Sarajevu in Mostarju, torej v mestih, ki imajo obilo turističnih zanimivosti in zgodovinskih ter kulturnih znamenitosti. Turisti bodo prav tako obiskali Banjo Luko in staro zgodovinsko mesto Jajce, v bližini katerega je znano Plivsko jezero.

Občni zbor PGD Kostanjevici

Pred nedavnim so imeli tudi v Kostanjevici občni zbor Prosvetnega gasilskega društva. Na njem je podal obratun svojega dela stari odbor, ki je ob enem nakazal, kaj vse bo treba v bodoče napraviti in izboljšati. Iz poročil, ki so jih podajali razni funkcionarji na tem občnem zboru, je bilo razvidno, da so gasilci v preteklem letu precej delali. Med posebno dobre uspehe smemo šteti tudi to, da so tako široko zajeli v svoje organizacije mladince in mladinke ter pionirje. Članstvo je tudi sicer zelo razgibano saj je večina vključena tudi v druge organizacije, kar je tovariš predsednik L. L. Miakar še posebej poudaril.

Načrti, ki so jih obdelali in temeljito pretresli na tem sestanku, so stvarni in bodo z dobro voljo lahko izvedljivi. V tem letu bo naše gasilsko društvo praznovalo 50-letnico svojega obstoja, ker bo proslavilo s široko zamišljeno proslavo, na kateri bo nastopila tudi domača godba na pihala. Sporeda tovarišje se niso dokončno določili, težijo pa za tem, da bi dobil čim večji obseg.

Na koncu so si gasilci izvolili še odbor, ki naj bi v tekočem letu vodil njihovo delo. Izvolili so skoraj ves stari odbor, vključili pa so nekaj novih članov, ki so pokazali resno prizadevanje za uspeh te organizacije.

KMETIJSKI RAZGLEDI

Nepopravljiva škoda v sadjarstvu

Odkar imamo v deželi ameriškega kaparja, sadno drevje bolj in bolj propada. Po netočnih, a dokaj verodostojnih podatkih se letno izseka nad 5000 sadnih dreves. To je gotovo visoka številka, ki je vidna v sadjarskih predelih našega okraja. Prazni sadni vrtovi, dvorišča in izkrčeni travniški sadni nasadi so za to dokazila. Le še nekaj rogovilastih, nelepih jablan štrli kvišku, od katerih si kmet še obeta kakšno jabolko, za otroke... Pred leti tako bogata sadjarska pokrajina nam torej nudi žalostno praznino, brez cvetja, brez zelenja in okrasja naših domačij. Gospodarska škoda, ki je nastala po uničevalnem delu ameriškega kaparja na sadnem drevju, je torej ogromna.

Kdo se je zamislil vanjo? Če odkrito povemo, nobeden. Toda resne posledice nas navajajo k temu, da si zadevo vseeno pobliže ogledamo, ne mogoče zato, da bomo obtoževali krivice (škropivo, škropilnice, KZ in oblast), ampak zato, da najdemo način kako vsaj za neko dobo nadaljšati življenje preostalemu sadnemu drevju, ki je napadeno od ameriškega kaparja in da bi tega škodljivca sistematično uničevali. Če bi pustili škropljenje vnmear, kakor se to dogaja zadnja leta, posebno pa še letos, potem bomo ostali kaj kmalu brez sadnega drevja in seveda tudi brez sadja. Brez sadja pa razen gosposkarske škode občutimo tudi vrzel v prehrani in gotovo tudi škodo na zdravju naših ljudi.

No, pa pogledimo, kakšno škodo je utrpela sadjarska proizvodnja v letih po vojni, ko je k nam zanesen ameriški kapar? Alj se nam ne zdi, da je 5000 sadnih dreves letno manj, zelo veliko? Po vojni smo torej posekali že okrog 40.000 rodnih dreves. Letni pridelek je tako zmanjšal za 120 do 150 vagonov sadja, kar pomeni 15 milijonov dinarjev manj dohodka kmečkim gospodarstvom. Toda to še ni vse. Pridelek sadja na že okuženem in shiranem drevesu ne more dati tega, kar bi lahko dalo, če bi bilo zdravo. Račun kaže, da znaša skupna škoda v sadjarstvu na leto pri nas okoli 25 do 30 milijonov dinarjev. Ta škoda pa se iz leta v leto veča in je pasivnost naših sadjarjev glede nege in škropjenja sadnega drevja nerazumljiva. Ali res mora biti povsod dokazilo v tem, da se gotova kultura uniči, in da se le potem začnejo razmišljati, kaj storiti?

Nekateri se zanašajo na obnovo. Obnova sadjarstva je zelo blizu, ko čitamo razne članke in poslušamo predavanja, praktično pa se zelo daleč. Kopica ovir je napoti, največja pa je seveda vprašanje kreditov. Tudi tu vidimo dobro voljo oblasti, pomagati sadjarstvu pri obnovi, toda težko je dajati dnevno odgovore sadjarjem vseh sektorjev proizvodnje glede obnove. Prav tu ugotavljamo dvoje: 1. zanimanje za obnovo je veliko v sadjarskih predelih, kjer je kapar svoje delo že opravil; 2. brezbrilnost do nege in škropjenja pa v vseh predelih, kjer je sadno drevje še pri moči oziroma količkaj rodi.

Ne bo odveč če spomnimo sadjarje na lansko sadno letino. Različem je bil izkupiček. Nekateri so dobili za sadje tudi nad 100 tisoč dinarjev, drugi manj. Toda nobeden ni poskrbel, da bi vsaj del tega dohodka namenil svojemu sadnemu drevju! Prispeval bi določen znesek za popravilo starih sadnih škropilnic, nabavil tudi novo sam ali pa skupno z drugimi.

Res je, da so tudi KZ v tej odločilni berbi proti kaparju kaj malo storile. Mogoče bomo kateri izmed KZ napravili krivico, toda lahko rečemo, da so storile za sadjarstvo prav malo. Ali se res ne bi dalo storiti kaj več? Ali ne bi zmogle KZ več škropilnic? Če bi KZ imele vsaj toliko zanimanja za škropilnice, kakor ga imajo za mlatičnice, bi imele verjetno v borbi proti kaparju presenetljive uspehe.

Za konec pa še to: »Ne bomo čistili in ne škropili sadnega drevja Tam nekje v Brežicah

vo sam ali pa skupno z drugimi. Take in slične slišiš, če te slučajno pot zanese po lepi »kranjski ali štajerski strani našega okraja. Dragi sadjarji, to smo Vam napisali zato, da bi pričeli resneje razmišljati o našem sadjarstvu. Škropljenju in negi sadnega drevja, onim pa, ki imajo lastne izkušnje o koristnosti škropljenja, pa zato, da se oglasijo in v naši rubriki »kmetijski razgledi« omahljivcem in nevernežem dokažejo svoje uspehe. Tudi to jim naj povelje, da imamo oblastne ukrepe, ki predpisujejo obvezno škropljenje sadnega drevja.

Odgovor upravi rudnika Senovo glede prometne nesreče

Na članek, ki ga je dne 20. marca 1954 objavila uprava rudnika Senovo v »Posavskem tedniku«, dajem podpisani sledeči odgovor, v katerem pa nikakor nečem biti »indikreten in hudomušen« kot uprava v svojem članku ker se zavedam, da tak način pisanja samo žali svojice pokojnika in njegove gasilske sodelavce:

Dobil sem vtis, da me uprava rudnika istoveti s piscem članka, ki je bil objavljen 6. marca t.l. Da pa to ni res, se je uprava sama že prepričala v uredništvu »Posavskega tednika«.

Vozilo, s katerim sem vozil usodnega dne, je bilo generalno popravljeno in opremljeno z dobrimi ter ustreznimi zavornami, kar je bilo že naslednji dan komisijsko ugotovljeno. Glede brzine naj povem, da sem prišel voziti šele pri prvem varnostnem znaku, ker je pokojni tov. Cetin šele na tem mestu vstopil v avto. Vozil sem z brzino kolesarja in pri tretjem varnostnem znaku to brzino še zmanjšal tako, da bi vozilo lahko ustavil v momentu, če bi videl ali slišal lokomotivo v desne. Če bi vozil količkaj hitreje, bi me tudi električna lokomotiva gotovo ne vrgla samo en in pol metra v stran.

Primerjava s mestni tramvaji ne drži, ker so v mestih in takih nevarnih križiščih pač miličniki, ki urejajo promet in pazijo na varnost. Razen tega pa dajejo tramvaji signale z močnimi zvonci. Ali je upravi rudnika Senovo znano: da je peljala lokomotiva le 10 vagončkov in ne 20 do 25?

da ima industrijski tir pred prekanjem rahel vzpon v smeri proti predoru in da vozilki niso mogli priitiškati na lokomotivo? — da vozač trdi, da je vozil z brzino 5 km in da bi — če je to res — lahko ustavil lokomotivo na 1 m? Zakaj jo je ustavil šele pri preko 20 m od kraja nesreče? Zakaj ni mogel pri brzini 5 km vsaj omiliti udarca? — da ima električna lokomotiva dve zavori — ročno in avtomatsko — katerih slednja s prekritivjivo toka lahko pri brzini 5 km in vzponu ustavi lokomotivo na mestu? — kdaj in kje je vozač tov. Flisik opravil predpisani izpit za električno lokomotivo in ali ima sploh pravico voziti brez izpita? Komu potem pripada »volovska vprega«? — da je signalna sirena na električni lokomotivi tako »sploh na«. da jo še pešec komaj sliši? Zakaj uprava rudnika Senovo v svojem članku ne omenja

svetlobnih opozorilnih znakov, katere je po ugotovitvah lokalnega tehničnega pregleda elektrificirane proge Brestanica-Senovo (glej zapisnik od 27. 8. 1953, točka 5) že pričela graditi in katere bi po pogojih stavljenih v istem zapisniku (odstavek 4) morala v celoti dogotoviti, ker je bil tudi to eden izmed pogojev za izdajo uporabnega dovoljenja te elektrificirane rudniške proge? Zakaj je pričela montirati svetlobne znake pri omenjenem prekanju šele po prvi smrtni nezgodi?

Iz članka posnemam, da me uprava rudnika smatra za slabega vozača. Gotovo ji ni znano, da sem napravil izpit že leta 1932 ter prevozil do sedaj že preko 200.000 km ter v tem času nsem imel niti najmanjšega karambola. Ob večjih požarih sem vozil že z rekordno brzino, da smo se mogli pravčasno rešiti ljudsko imovino, pri tem pa vedno upošteval varnostne znake! Uprava rudnika Senovo je prav gotovo pozabila, da sem bil po osvoboditvi leta 1945 in 1946 jaz tiisti, ki sem rudniške bolnice in ponesrečence z gasilskim avtomobilom ob vsaki uri podvejal in ponóči prevažal v bolnico in marsikateremu na ta način rešil življenje. Če je pozabila na to upravo, tega gotovo niso pozabili tisti, katere sem vozil. Čudim se sedaj, da so mi kot slabemu vozaču bile tedaj te vožnje sploh zaupane... Če uprava rudnika morda le ne verjame, da je na kritičnem prekanju že več vozačev komaj ušlo nesreči, ji lahko vsak čas postrežem z imeni, med katerimi bo našla tudi vozčača enega njenih tovornih avtomobilov.

Vozač tov. Flisik je takoj po nezgodi izjavil, da je avto sicer videl, da mu pa lokomotivo ni treba ustaviti, ker ima take predpise. Kaj poreče k temu uprava rudnika? Vsekakor na drži eno: če bi uprava rudnika Senovo pravčasno napravila zahtevane svetlobne opozorilne znake, bi do tragične nesreče ne prišlo.

Miško Zmavc, Brestanica

Pribežali so v Jugoslavijo ker v Italiji niso našli dela
Zaradi pomanjkanja dela v Italiji je pribežalo iz Italije v našo državo več mladih ljudi, med njimi tudi 19-letni Slovenec Bruno Jančič, ki je prošil zatočišča in dela, ker v Italiji ni mogel najti zaposlitve

Ali si že naročil „Posavski tednik“?

pozneje sem ugotovil, da je mladi psiček, ki smo ga imeli pri hiši, v svoji prešernosti odnesel moj čevljev na dvorišče. Medtem se je pa žena trudila, da bi zakurila v štedilniku in skuhalo kavo za zajtrk. Tudi njej ni šlo po sreči. Niti papir, s katerim je hotela podnetiti, ni hotel goreti. Po dolgem trudu se ji je le posrečilo, da je zakurila. Nalila je vode v lonec za kavo in postavila na štedilnik. Toda kakor da je vse začarano, zavrteli ni hotelo. Medtem ko je hotela namletti kave, se ji je pa mlinček pokvaril. Ko sem videl, kako ji vse nagaja, sem ji rekel, da pač ni potrebno pripravljati zajtrka, ker je še itak prezgodaj jesti. Voda v loncu je zavrela, toda mlinček ni hotel mlet. Meno je nikakor ni togotilo, če bom moral brez zajtrka na pot. Saj se za denar povsod dobi, kar si kdo požel. Žena je rekla: »Ker moraš iti brez zajtrka, ti bom skuhalo nekaj jajc in kruha vzemi s seboj, da boš imel na vlaklu nekaj. Kmalu sem bil pripravljen za odhod. Jutranje sonce je s svojimi žarki veličastno obsvalo vrhove gora, kakor da jim pri naša jutranje pozdrave. Od vzho-

da se je obetal najlepši dan, od zapada se je pa oblačilo. Ozračje je bilo sparno in dušljivo in veter, ki je od časa do časa zapihal, je bil tople, kakor da prihaja iz neke nevidne peči. Poslovil sem se od doma. V notranjem žepu sukničja sem imel v papir zavit kos kruha, v stranskem pa dve jajci. Žena je rekla, da sta trdo kuhani. Kar v žepih, pravim, sem imel te stvari. Kajti zavitkov ne nosim rad v roki, še manj pa, da bi vzel s seboj kovček za kos kruha in dve ali tri jajca. Soparica in skoraj vroč veter, sta bila zanesljivo znamenje, da se bo vreme spremenilo. Da se bo pa vreme tako hitro spremenilo, kakor se je, tega pa nisem pričakoval. Komaj sem bil neka; sto korakov od doma, že prihiti žena za menoj in mi ponudi dežnik, naj ga vzamem s seboj za vsak primer. Odklonil sem. Nisem prijatelj dežnika, katerega tako lahko kje pozabiš. Vedno sem bil rajši nekoliko moker, kakor da bi moral imeti skrb za dežnik.

(Konec prihodnjik)

Novice in dopisi iz naših krajev

Dobova

Po zaslugi KZ, prav posebno pa njenega predsednika Ivana Ziberta, s pomočjo OZZ Krško, ki je posodila večji znesek, so v soboto zvečer imeli prvo kino predstavlo: barvni film: »Zdravljica Novemu Orleansu«. Kinopjektork je montirala tvrda iz Zagreba; zanj je KZ prodala osebni avto, ki ni mogel služiti namenom KZ zadržniki pa so na občnem zboru odobrili, da iz dobička vrnejo posojilo OZZ. Oba dneva polna dvorana je pokazala, kako so v razvijajoči se Dobovi in v okolici čutili pomanjkanje kino predstav. D. V.

Kot nadaljevanje kmečkonadaljevalne šole so priredili v Dobovi kuharski tečaj pod vodstvom Grete Katič in Marije Polovič. Tečaj je obiskovalo 20 tečajnic v dveh izmenah. Največjo pomoč tečajnicam so nudili tov. Zajc, Mizarska in Vozovna delavnica, KZ pa je dala na razpolago prostor za razstavo. 27. marca in prodajo izdelkov. Vse drugo so prispevale tečajnice same. Razstava izbranega peciva in tort pa je pokazala, da trud voditeljice tečaja ni bil zaman. Tečaj bodo zaključile 3. aprila. D. V.

IZ ARTIČ

Gledališka družina in mešani pevski zbor Kulturno-umetniškega društva »Oton Zupančič« pripravljata Gobčevo opereto »Hmeljska princesa«, katere uprizoritev bo v soboto, 10. aprila, ob 19. uri in v nedeljo, 11. aprila, ob 14.30 v dvorani združnega doma v Artičah. Sodeluje orkester sindikalnega društva prosvetnih delavcev, pri čemer bodo našji pedagozi počasno poudarili svoje kulturno poslanstvo na vasi. Ze lanska prireditelja »Planinske rože« je vzbudila med prebivalstvom mnogo zanimanja in je doživela tako tople sprejem kakor še nobena prireditelja te vrste do sedaj. Tudi novo opereto pričakujejo ljudje zaradi njene melodioznosti in vedre vsebine z velikim zanimanjem. Sploh je KUD v svojem delu precej živahno in razgibano, saj je v kratkem času uspešno nastudiralo in uprizorilo angleško komedijo »Peg, srček moja«, s katero je gostovalo tudi v Brežicah. Mladi naraščaj vadi igrjo »Slaba vesta«, ki jo bo uprizoril še v mesecu aprilu.

Ob prazniku žena je postavilo KUD s sodelovanjem šole

na oder umetniški program, ki so ga naše žene prav lepo sprejele. Po programu se je razvila živahna zabava ko so se naše žene spustile in pokazale, da znajo biti tudi one dobre volje, čeprav jih tarejo dnevne skrbi skozi vse leto. Artiče so prijetna izletna točka, zato smo prepričani, da bodo tudi letos prihiteli z velikim prijatelji ljudske prosvete in kulture iz Sevnice, Brestanice, Krškega, Vidma in Dobove kot lansko leto in si ogledati v nedeljo, 11. aprila popoldne novo kulturno prireditev KUD v Artičah. Predprodaja vstopnic bo od 4 aprila dalje na pošti v Artičah

KAPELE PRI DOBOVI

4. aprila ob 15. uri bo uprizorila igralska skupina PGD Kapela v gasilskem domu igro »Scampolo«. Vse prireditve v Kapelah pa nas opozarjajo na nujno potrebo dokončne ureditve in povečanja dvorane, kar bomo gotovo z dobro voljo okraja in članov PGD KUD in ostalih organizacij ter KZ tudi še v letošnjem letu rešili

IZ GLOBOKEGA

V soboto dne 20. marca 1954, so pionirji naše šole proslavili praznik »Pozdrav pomladi«. Naredili so kratek izlet v Dobravo k spomeniku prvih desetih žrtve Kljuba slabemu vremenu so prišli vsi s polnimi rokami cvetja, ki so ga položili pred spomenik, in z njim počastili spomin padlih. Pri spomeniku so zapeli nekaj partizanskih pesmi in Pionirsko himno. Niso se pa mogli zaradi blata pomeriti v žoganju, skakanju in tekanju, kakor so se bili namenili. Storili pa bodo to vsekakor

Bistrica ob Sotli

KZ v Bistrici ob Sotli se je resno lotila dela za dvig kmetijstva. Za pridobitev sredstev so si postavili žago, zabojarno, postaviti nameravajo še sušilnico za les in sadje. Ustanovili so kreditni odsek, ki naj bi v silii pomagal združnikom, da ne bo treba iskati gotovine od osteruških privatnikov. Nov upravni odbor, ki je bil izvoljen na zadnjem občnem zboru, je sprejel povsem nove smernice in se z veliko voljo do dela posvetil glavni analogi KZ: z vsemi sredstvi dvigati kmetijstvo in ga podpirati. D. V.

Predor skozi Učko

Na sestanku v Poreču so predstavniki istrskih okrajev Pazina, Pulja, Poreča in Buzeza sklenili izdelati potreben elaborat ter poslati Zveznemu izvršnemu svetu predlog, da bi dal pomoč za prebitje tunela skozi Učko ter za gradnjo proge, ki bi vezala Istro z Reko. Z gradnjo tega tunela, ki bi bil dolg 6,5 km, in proge v dolžini 70 km, bi se pot med Reko in Puljem skrajšala za okrog 100 km, med Trstom in Reko pa za 40 km. Predstavniki omenjenih okrajev so tudi poudarili, da bi z gradnjo te proge dobili pogoje za močnejši razvoj posameznih kmetijskih panog v Istri, ker bi se njihov proizvodni mogli hitreje in ceneje prepeletati na reški trg. Z druge strani pa bi Istra s starinami Pulja in Sprokrasno obalo od Pulja do Svobodnega tržaškega ozemlja postala pomembno turistično središče. Razen tega bi bil transport premoga iz istrskih prometovnikov in notranjih Hrvatske mnogo cenejši, kakor je danes, ko ga odpremljajo preko Slovenije.

Zdolani, ste res figo vredni?

Ljudje so v splošnem pridni, tako se vsaj sliši, le zakon, to je vrag. Najbolje je, z zakoni ne imeti nobenega posla — to je zlata maksima republike zdolske. Z zakonom se lahko ujameš za vse življenje. No, Zdolani, (mišljena je večina) se izogneje zakonom in uredbam s svojo avtonomnostjo ali po domače — ignoriranjem.

Prvo dejanje — nastopata dve osebi — Rumeni mož in neki Zdolan (diskretnost je lepa čednost) Godi se v prestolnici republike zdolske! Cas — prve dni meseca marca; zelo lepo vreme; v ozadju se vidi, da zefir trga zadnje liste z dreves. Opazimo tudi, da se zefir lepo igra z zlatimi lasmi Rumenega moža.

Rumeni mož: »Kratek bom — kar brez ovinkov — ste pri Vas že pričeli škropiti sadno drevje?«

Zdolan: »Ne moremo, nimamo škropilnic, ne škropiva, ne škropilnih oblek — mi bi radi« (mi je precej poudaril).

Rumeni mož (očitno vesel, da je naletel na pravega moža): »Dobro je, zadruga Vam bo poslala vse, kar potrebujete, samo da boste pričeli s škropljenjem. Vi pa med tem vse pripravite.«

Zdolan (svečano): »Brez skrbi.«

Sledil je še privaten razgovor, ki pa ne spada v neigrano igro.

Drugo dejanje: Osebe iste, godi se na istem mestu kot prvo dejanje. Vreme še vedno lepo. (V pojasnilo: Videmska zadruga je medtem poslala v podružnico Zdole, kar je Rumeni mož obžubil.)

Rumeni mož: »Kako gre delo? Ste že kaj dosti napravili?«

Zdolan: »Vse je v redu, le škropivo — rumesan — je preveč rumeno, tako da nihče noče škropiti. Nobenega človeka ne dobimo ne v Zdolan in v Ravnah. Anovcu, Zg Pohanev in Pleterjih.«

Rumeni mož: »Saj strup ni nevaren, če pravilno ravnaj z njim.«

Zdolan: »Ne gre zaradi strupa — roke so potem rumene in obraz, pa še dol ne spraviš te farbe.«

Rumeni mož: »Pa ne boste

Dobova

Po zaslugi KZ, prav posebno pa njenega predsednika Ivana Ziberta, s pomočjo OZZ Krško, ki je posodila večji znesek, so v soboto zvečer imeli prvo kino predstavlo: barvni film: »Zdravljica Novemu Orleansu«. Kinopjektork je montirala tvrda iz Zagreba; zanj je KZ prodala osebni avto, ki ni mogel služiti namenom KZ zadržniki pa so na občnem zboru odobrili, da iz dobička vrnejo posojilo OZZ. Oba dneva polna dvorana je pokazala, kako so v razvijajoči se Dobovi in v okolici čutili pomanjkanje kino predstav. D. V.

Kot nadaljevanje kmečkonadaljevalne šole so priredili v Dobovi kuharski tečaj pod vodstvom Grete Katič in Marije Polovič. Tečaj je obiskovalo 20 tečajnic v dveh izmenah. Največjo pomoč tečajnicam so nudili tov. Zajc, Mizarska in Vozovna delavnica, KZ pa je dala na razpolago prostor za razstavo. 27. marca in prodajo izdelkov. Vse drugo so prispevale tečajnice same. Razstava izbranega peciva in tort pa je pokazala, da trud voditeljice tečaja ni bil zaman. Tečaj bodo zaključile 3. aprila. D. V.

IZ ARTIČ

Gledališka družina in mešani pevski zbor Kulturno-umetniškega društva »Oton Zupančič« pripravljata Gobčevo opereto »Hmeljska princesa«, katere uprizoritev bo v soboto, 10. aprila, ob 19. uri in v nedeljo, 11. aprila, ob 14.30 v dvorani združnega doma v Artičah. Sodeluje orkester sindikalnega društva prosvetnih delavcev, pri čemer bodo našji pedagozi počasno poudarili svoje kulturno poslanstvo na vasi. Ze lanska prireditelja »Planinske rože« je vzbudila med prebivalstvom mnogo zanimanja in je doživela tako tople sprejem kakor še nobena prireditelja te vrste do sedaj. Tudi novo opereto pričakujejo ljudje zaradi njene melodioznosti in vedre vsebine z velikim zanimanjem. Sploh je KUD v svojem delu precej živahno in razgibano, saj je v kratkem času uspešno nastudiralo in uprizorilo angleško komedijo »Peg, srček moja«, s katero je gostovalo tudi v Brežicah. Mladi naraščaj vadi igrjo »Slaba vesta«, ki jo bo uprizoril še v mesecu aprilu.

Ob prazniku žena je postavilo KUD s sodelovanjem šole

na oder umetniški program, ki so ga naše žene prav lepo sprejele. Po programu se je razvila živahna zabava ko so se naše žene spustile in pokazale, da znajo biti tudi one dobre volje, čeprav jih tarejo dnevne skrbi skozi vse leto. Artiče so prijetna izletna točka, zato smo prepričani, da bodo tudi letos prihiteli z velikim prijatelji ljudske prosvete in kulture iz Sevnice, Brestanice, Krškega, Vidma in Dobove kot lansko leto in si ogledati v nedeljo, 11. aprila popoldne novo kulturno prireditev KUD v Artičah. Predprodaja vstopnic bo od 4 aprila dalje na pošti v Artičah

KAPELE PRI DOBOVI

4. aprila ob 15. uri bo uprizorila igralska skupina PGD Kapela v gasilskem domu igro »Scampolo«. Vse prireditve v Kapelah pa nas opozarjajo na nujno potrebo dokončne ureditve in povečanja dvorane, kar bomo gotovo z dobro voljo okraja in članov PGD KUD in ostalih organizacij ter KZ tudi še v letošnjem letu rešili

IZ GLOBOKEGA

V soboto dne 20. marca 1954, so pionirji naše šole proslavili praznik »Pozdrav pomladi«. Naredili so kratek izlet v Dobravo k spomeniku prvih desetih žrtve Kljuba slabemu vremenu so prišli vsi s polnimi rokami cvetja, ki so ga položili pred spomenik, in z njim počastili spomin padlih. Pri spomeniku so zapeli nekaj partizanskih pesmi in Pionirsko himno. Niso se pa mogli zaradi blata pomeriti v žoganju, skakanju in tekanju, kakor so se bili namenili. Storili pa bodo to vsekakor

Bistrica ob Sotli

KZ v Bistrici ob Sotli se je resno lotila dela za dvig kmetijstva. Za pridobitev sredstev so si postavili žago, zabojarno, postaviti nameravajo še sušilnico za les in sadje. Ustanovili so kreditni odsek, ki naj bi v silii pomagal združnikom, da ne bo treba iskati gotovine od osteruških privatnikov. Nov upravni odbor, ki je bil izvoljen na zadnjem občnem zboru, je sprejel povsem nove smernice in se z veliko voljo do dela posvetil glavni analogi KZ: z vsemi sredstvi dvigati kmetijstvo in ga podpirati. D. V.

Predor skozi Učko

Na sestanku v Poreču so predstavniki istrskih okrajev Pazina, Pulja, Poreča in Buzeza sklenili izdelati potreben elaborat ter poslati Zveznemu izvršnemu svetu predlog, da bi dal pomoč za prebitje tunela skozi Učko ter za gradnjo proge, ki bi vezala Istro z Reko. Z gradnjo tega tunela, ki bi bil dolg 6,5 km, in proge v dolžini 70 km, bi se pot med Reko in Puljem skrajšala za okrog 100 km, med Trstom in Reko pa za 40 km. Predstavniki omenjenih okrajev so tudi poudarili, da bi z gradnjo te proge dobili pogoje za močnejši razvoj posameznih kmetijskih panog v Istri, ker bi se njihov proizvodni mogli hitreje in ceneje prepeletati na reški trg. Z druge strani pa bi Istra s starinami Pulja in Sprokrasno obalo od Pulja do Svobodnega tržaškega ozemlja postala pomembno turistično središče. Razen tega bi bil transport premoga iz istrskih prometovnikov in notranjih Hrvatske mnogo cenejši, kakor je danes, ko ga odpremljajo preko Slovenije.

Zdolani, ste res figo vredni?

Ljudje so v splošnem pridni, tako se vsaj sliši, le zakon, to je vrag. Najbolje je, z zakoni ne imeti nobenega posla — to je zlata maksima republike zdolske. Z zakonom se lahko ujameš za vse življenje. No, Zdolani, (mišljena je večina) se izogneje zakonom in uredbam s svojo avtonomnostjo ali po domače — ignoriranjem.

Prvo dejanje — nastopata dve osebi — Rumeni mož in neki Zdolan (diskretnost je lepa čednost) Godi se v prestolnici republike zdolske! Cas — prve dni meseca marca; zelo lepo vreme; v ozadju se vidi, da zefir trga zadnje liste z dreves. Opazimo tudi, da se zefir lepo igra z zlatimi lasmi Rumenega moža.

Rumeni mož: »Kratek bom — kar brez ovinkov — ste pri Vas že pričeli škropiti sadno drevje?«

Zdolan: »Ne moremo, nimamo škropilnic, ne škropiva, ne škropilnih oblek — mi bi radi« (mi je precej poudaril).

Rumeni mož (očitno vesel, da je naletel na pravega moža): »Dobro je, zadruga Vam bo poslala vse, kar potrebujete, samo da boste pričeli s škropljenjem. Vi pa med tem vse pripravite.«

Zdolan (svečano): »Brez skrbi.«

Sledil je še privaten razgovor, ki pa ne spada v neigrano igro.

Drugo dejanje: Osebe iste, godi se na istem mestu kot prvo dejanje. Vreme še vedno lepo. (V pojasnilo: Videmska zadruga je medtem poslala v podružnico Zdole, kar je Rumeni mož obžubil.)

Rumeni mož: »Kako gre delo? Ste že kaj dosti napravili?«

Zdolan: »Vse je v redu, le škropivo — rumesan — je preveč rumeno, tako da nihče noče škropiti. Nobenega človeka ne dobimo ne v Zdolan in v Ravnah. Anovcu, Zg Pohanev in Pleterjih.«

Rumeni mož: »Saj strup ni nevaren, če pravilno ravnaj z njim.«

Zdolan: »Ne gre zaradi strupa — roke so potem rumene in obraz, pa še dol ne spraviš te farbe.«

Rumeni mož: »Pa ne boste

Novice in dopisi iz naših krajev

Dobova

Po zaslugi KZ, prav posebno pa njenega predsednika Ivana Ziberta, s pomočjo OZZ Krško, ki je posodila večji znesek, so v soboto zvečer imeli prvo kino predstavlo: barvni film: »Zdravljica Novemu Orleansu«. Kinopjektork je montirala tvrda iz Zagreba; zanj je KZ prodala osebni avto, ki ni mogel služiti namenom KZ zadržniki pa so na občnem zboru odobrili, da iz dobička vrnejo posojilo OZZ. Oba dneva polna dvorana je pokazala, kako so v razvijajoči se Dobovi in v okolici čutili pomanjkanje kino predstav. D. V.

Kot nadaljevanje kmečkonadaljevalne šole so priredili v Dobovi kuharski tečaj pod vodstvom Grete Katič in Marije Polovič. Tečaj je obiskovalo 20 tečajnic v dveh izmenah. Največjo pomoč tečajnicam so nudili tov. Zajc, Mizarska in Vozovna delavnica, KZ pa je dala na razpolago prostor za razstavo. 27. marca in prodajo izdelkov. Vse drugo so prispevale tečajnice same. Razstava izbranega peciva in tort pa je pokazala, da trud voditeljice tečaja ni bil zaman. Tečaj bodo zaključile 3. aprila. D. V.

IZ ARTIČ

Gledališka družina in mešani pevski zbor Kulturno-umetniškega društva »Oton Zupančič« pripravljata Gobčevo opereto »Hmeljska princesa«, katere uprizoritev bo v soboto, 10. aprila, ob 19. uri in v nedeljo, 11. aprila, ob 14.30 v dvorani združnega doma v Artičah. Sodeluje orkester sindikalnega društva prosvetnih delavcev, pri čemer bodo našji pedagozi počasno poudarili svoje kulturno poslanstvo na vasi. Ze lanska prireditelja »Planinske rože« je vzbudila med prebivalstvom mnogo zanimanja in je doživela tako tople sprejem kakor še nobena prireditelja te vrste do sedaj. Tudi novo opereto pričakujejo ljudje zaradi njene melodioznosti in vedre vsebine z velikim zanimanjem. Sploh je KUD v svojem delu precej živahno in razgibano, saj je v kratkem času uspešno nastudiralo in uprizorilo angleško komedijo »Peg, srček moja«, s katero je gostovalo tudi v Brežicah. Mladi naraščaj vadi igrjo »Slaba vesta«, ki jo bo uprizoril še v mesecu aprilu.

Ob prazniku žena je postavilo KUD s sodelovanjem šole

na oder umetniški program, ki so ga naše žene prav lepo sprejele. Po programu se je razvila živahna zabava ko so se naše žene spustile in pokazale, da znajo biti tudi one dobre volje, čeprav jih tarejo dnevne skrbi skozi vse leto. Artiče so prijetna izletna točka, zato smo prepričani, da bodo tudi letos prihiteli z velikim prijatelji ljudske prosvete in kulture iz Sevnice, Brestanice, Krškega, Vidma in Dobove kot lansko leto in si ogledati v nedeljo, 11. aprila popoldne novo kulturno prireditev KUD v Artičah. Predprodaja vstopnic bo od 4 aprila dalje na pošti v Artičah

Iz pionirskega življenja

Ali te ni sram?

Hodila sem v 3. razred osnovne šole. Bila je pomlad in sonce je že precej toplo sijalo. Cebulice so že brenčale okrog in posejane po cvetočih. Tu in tam je sedel na grmu metuljček in s svojimi pisanimi krilci mahal po zraku. Vsa ta lepa narava me je privabila iz hiše. Sedla sem na klopco in opazovala življenje v prirodi. Pri tem pa sem čisto pozabila na učenje. Naučiti bi se morali sklanjati besede dete. Misliš sem si: Bom že zjutraj malo pogledala, saj ni težko. To besedico se bom že naučila sklanjati. Toda motila sem se.

Vsa zaskrbljena sem drugo jutro stopila v razred. Tovarišica je takoj spoznala, da ne znam, zato me je nalašč vprašala: »No, Jelka, zakaj pa danes ne dvigneš roke? Ali ne znaš?« Jaz sem ji po kratkem odmoru nerodno in izmišljen odgovorila: »Saj znam, samo roka me danes močno boli, zato je ne morem dvigniti.« Ona pa je hotela izvedeti resnico, zato mi je ukazala sklanjati besedo dete. Jaz sem začela: »Dete, deteta, pri detetu, deteta...« Zadnje besede sem že komaj

zjecljala, jezik mi je zastal in nobena beseda mi ni več hotela iz ust.

Polonca, ki je hodila v isti razred kot jaz, je po šoli prišla k moji mami in ji povedala o mojem neznanju, in to v času, ko mene še ni bilo doma. Mama mi je seveda naložila nekaj klobut in vse prostje ure sem se morala učiti. Polonci pa sem objavila maščevanje.

Ko nekega dne ona ni znala sem kratkomalo odšla v trafiko, tam je bila namreč njena mati v službi in sem ji tudi jaz potožila, kot je Polonca naša mami. Prav tedaj je prišel neki študent in slišal mojo tožbo. Ker je bil pošten in je ljubil resnico, mi je rekel: »Ali te ni sram?«

Obšla me je rdečina in osramočena sem odšla domov. Od tistega časa nisem nikoli več nobenega zatožila. Študentu, ki me je posvaril, pa sem neizmerno hvaležna, kajti odvadila ssep se velike napake.

Globevnik Jelka
dijakinja
Kostanjevica

Pionirji pozor!

Pred nami je cvetoča pomlad. Smučji in sani ste shranili do prihodnje zime. Začelo se bo novo življenje v naravi. Sedaj je čas, ko se boste poleg življenja v šoli brezskrbno igrali na travnikih in se pripravljali na fizikalna tekmovanja, kjer boste pomerili svoje mlade moči. Ne pozabite pa na Vaš praznik »Pozdrav pomladi«, to je na praznik, ko hite vsa otroška srca v naravo in z igro, petjem in razigranostjo veselo proslavite prihod pomladi.

Bliža pa se tudi dan, ki je eden izmed največjih otroških praznikov. To je 25. maj — rojstni dan našega ljubljenega maršala Tita. Okrajna zveza prijateljev mladine je na svoji seji sklenila, da naj bi bil ta praznik pregled vsega dela v preteklem letu. Pionirji boste na sektorskih pionirskih festivalih v Krškem Sevnici Brežicah. Senovem Tržiču, v Podbočju, na Bizeljskem in na Rakki pokazali, kaj ste se naučili. Tekmovali boste v lahki atletiki z najboljšimi pionirji vsega sektorja. Seveda ne boste smeli pozabiti prej zbrati svoje odredne prčke. Okrajna telovadna zveza »Partizani«, bo vsem odredom poslala pravočasno točna navodila o tekmovanju. V kulturnem delu festivala pa boste lahko nastopili s svojimi pevskimi zbori, dramskimi, recitacijskimi, folklornimi skupinami itd. Tudi na razstave nikar ne pozabite. Organizirate jih pa lahko na koncu šolskega leta.

Dobro bi bilo, da bi organizirali tudi povorko, katere naj bi prikazale vso vašo dejavnost med letom. V povorki bi lahko nastopale vse skupine, ki bi simbolično prikazale svoje delo. Tu smo nakazali samo nekaj misli, kako naj bi potekala festival. Vendar pa končno odločitev prepuščamo vam samim. Saj smo prepričani, da imajo festivali že tako urejeno tradicijo in imajo tovariši, ki so na teh festivalih sodelovali, že veliko izkušenj, bodo pa lahko s svojo iniciativo mnogo doprinesli k uspehu festivala.

Zato naj ne bo nobenega pionirja, ki bi ne sodeloval pri pregledu tega dela in zastavimo vse sile, da bomo rojstni dan maršala Tita proslavili na doštosten način.

Svoboda Videm-Krško

O pripravah za ustanovitev delavskega kulturno-umetniškega društva Svoboda Videm-Krško smo v našem listu že pisali. Inicijativni odbor se je odločil, da bo ustanovni občni zbor tega društva v torek, dne 6. aprila, zvečer v tovarni Cevaloze, kamor bodo prišli vsi, ki so se prijavili — in teh je okrog 200 — prav tako pa še vsi, ki bi radi aktivno pomagali v našem kulturnoprosvetnem delu.

Obvestilo

Okrajna ambulanta Krško sporoča, da vsi šoferji, ki so plačali za zdravniška spričevala nad 200 din. dvignejo denar do 20. aprila 1954 v ambulanti

Kino Brežice

3. in 4. aprila premiera izvrstne komedije: »FIGARO«. F. N. 6. — V glavni vlogi Toto.

5. do 7. aprila na splošno željo repriza jug. filma: »CIGANKA«. — V glavni vlogi Selma Karlovac.

9. do 11. aprila premiera odličnega nemškega filma: »DVOJKI«. F. N. 7. — V glavni vlogi Hans Moosbacher. Opozorilo obiskovalcem kina: Od aprila dalje se bodo vršile predstave med tednom ob 20 uri, ob nedeljah ob 16. 18. in 20. uri.

Kino Krško

3. in 4. aprila nemški film: »VERUJ V MENE«.

7. in 8. aprila angleški film: »HARRY«.

Kino Sevnica

3. in 4. aprila ameriški film: »INTERMEZZO«.

Sejmi

v okraju Klanjec:
6. in 8. v Velikem Trgovišču;

v okraju Celje-okolice:
v Slov. Konjicah 4. aprila.

Zagreb bo dobil šestnadstropni zadrufni dom

Na trgu »Jože Vlahovič« v Zagrebu se je v središču mesta boje zgradil šestnadstropni zadrufni dom, v katerem bodo dobile svoje prostore kmetijske zadrufne organizacije. Znanstveniki in gospodarstveniki, ki delajo za napredek kmetijstva, del te šestnadstropne palače bo služil kot hotel.

Prpriave za okrajno pionirsko šahovsko tekmovanje

Pod vodstvom okrajne zveze prijateljev mladine bodo šahisti-pionirji tekmovali in izbrali najboljše šahiste v okraju.

Da bo okrajno tekmovanje, ki bo 25. aprila ob pol 10. uri na Vidmu v osnovni šoli, laže izvedljivo in bolj kvalitetno, se vršijo po odrednih odredna tekmovanja. Najboljši odredni šahisti pa bodo nato merili svoje moči na sektorskih tekmovanjih, ki jih bo osem, in sicer: v Tržiču, Sevnici, Senovem, Krškem, Leskovcu, Brežicah, Bizeljskem in v Podbočju.

Sektorska tekmovanja bodo zaključena do 14. aprila. Iz sektorjev bo določenih od 2 do 7 najboljših šahistov, ki bodo potem igrali na Vidmu na okrajnem prvenstvu.

Na okrajno prvenstvo bo prišlo 30 mlajših in 30 starejših najboljših šahistov iz celega

okraja Razdeljeni bomo v skupine po šest. Po dva najboljša iz vsake skupine se bosta uvrstila v finale. Finalisti, katerih bo deset, se bodo pomerili med seboj in določili okrajnega prvaka. Vsi pionirji imajo možnost doseči ta naslov. Prejel ga bo le en starejši pionir, star nad 10 let, in en mlajši pionir, star manj kot 10 let.

Najboljše mlade šahiste čakajo presenečenja. Prvi trije obeh skupin bodo prejeli diplome in praktične nagrade. Pa ne le to! Svoje moči bodo merili v mesecu maju na republiškem tekmovanju, na katerega bo šlo iz našega okraja po pet najboljših šahistov.

Pionirji! Lepo priložnost imate Pomerite se med seboj! Spoznal boste, kdo je boljši in kdo najboljši. Pri tem pa ne pozabite na šolo kajti tu ne sme trpeti šolski uspeh

podzveze, ki se začne 4. t. m., je prvenstvena lestvica takale:

TVD Partizan Brežice	11 točk
Bratstvo Partizan	10 točk
»Svoboda« Kisovec	7 točk
TVD Partizan Senovo	6 točk
TVD Partizan Krško	5 točk
Rogaška Slatina	3 točke
Laško	0 točk

Kakšna bo lestvica po končanem prvenstvu in kdo bo igral kvalifikacijske tekme za vstop v republiško ligo, nam bodo pokazale prihodnje tekme, kajti žoga je okrogla.

SAH

Dijaki iz nižje gimnazije v Leskovcu so igrali simultanko, katero jim je napovedal tovariš Slavko Račič iz Leskovca. Napovedi so se naši šahisti radevolje odzvali kajti vedo, da se človek nauči dobro igrati je tedaj že igra z dobrim nasprotnikom

V četrtek, dne 25. marca, so se po pouku zbrali v učilnici 4. razreda Postavili so mize v obliki pravokotnika, ob zunanji strani so postavili stočke. Naših igralcev je bilo 25. Zal pa niso mogli vsi igrati ker je bilo premalo šahovnic

Kmalu nato je prišel tov. Račič. S seboj je prinesel deset kompletov šahov in šest šahovskih desk, ki so jih tudi uporabili. Tako je lahko šahiralo 19 pionirjev.

Igra se je pričela. Tovarišica Ridlova je pazila na pravilen potek. Minila je ena ura, a naši igralci še niso nehali. Kmalu nato je tov. Račič premagal enega drugega in šlo je nekaj časa kar tako naprej. Naenkrat se je to ustavilo. Premagal ga je eden drugi in tudi deseti.

To je bila prva simultanka, v kateri so naši šahisti pokazali svoje znanje, saj so dobili deset točk.

Tovariš Račič jim je obljubil, da jih bo v bodoče še obiskal.

A M

SPORT TVD Partizan Brežice jesenski prvak

V nedeljo je bila v Zagorju odigrana zaostala nogometna tekma jesenskega prvenstva. Po neuspehu v Samoboru smo šli precej negotovi na pot. Začeli smo silovito, že v prvi minuti je Ivkovič zadel prečko. Vrstil se je napad za napadom, domačini so le redko prihajali v protinapad, večinoma so se branili. V 28. minuti je Slatnar preigran bekovski par ter dosegel 1. gol, 2. gol je v 36. minuti dosegel Ivkovič na isti način.

Po odmoru so domači zaigrali postrtovalneje. V tem času so tudi izenačili rezultat na 2:2. Kazalo je, da bomo poraženi, toda zgodilo se je obratno, domačini so popustili, mi pa smo zaigrali odlično. Koliko lepih priložnosti za gol, duhovitih kombinacij ter strelav na gol. Ko so domači videli, da bodo poraženi, so začeli igrati ostro, toda tudi to jih ni rešilo. Ivkovič je dosegel še en gol in s tem postavil končni rezultat.

Pri domačih, ki razen postrtovalnosti niso pokazali ničesar, je bil najboljši vratar ter ožja obramba.

Pred začetkom spomladanskega dela prvenstva celjskega

Obvestilo

7. aprila je mednarodni dan zdravja in v počastitev tega dneva organizira Mestni odbor Rdečega križa Krško zdravstveno predavanje združeno s skioptičnimi slikami.

Predavanje bo v ponedeljek, dne 5. aprila 1954, ob 20. uri v kino dvorani v Krškem. Predaval bo dr. Bric o rezultatih fluorografske akcije v letu 1953.

Prostovoljni prispevki namesto vstupnine so namenjeni za postavitev postaje prve pomoči na sektorju Gora pri Krškem.

K udeležbi vljudno vabi.

Mestni odbor RK Krško.

Preteklo nedeljo so imeli v Brežicah ribiči svoj občni zbor. Vsak zaveden ribič se je občnega zbora udeležil, samo nezavedni ribiči so ostali doma. Kazalo je, da so tudi ribe bile obveščene o ribškem sestanku zato so se nemoteno sprehajale po Savi gor in dol. Na to je menda računal tudi neki ribič iz Brezjanice, ki je namesto da je odšel na občni zbor, vzel križak in odšel na Savo lovit. Ko je mrežo dvakrat vzdignil, se mu je pojavil na mreži desetkileksi sulec. Presenečenje je bilo občestransko. Sulec je začudeno pogledal ribiča, ki je kljub občnemu zboru lovil, vendar se je kmalu znašel, mu pomignil z repom ter odplovaval v savske globline. Ribič sam se je zelo prestrašil, ker je videl na mreži tako težko zverino, ki mu je grozila mrežo raztrgati. A ker se mu je ponesečilo dvigniti tako slastno pečenko iz Save, je ježno odšel domov. Ribiču bi presenečenje in jeza izostala, ako bi se zavedal ribičkih dolžnosti in odšel na občni zbor ribičev.

Krškem kaj čudni običaji pričestni razsvetljavi. Luči gore navadno od 5. do 10. ure zvečer, potem je za tema. Drugo jutro, ko se prične svitati, pa luči zopet prižgo. Zdi se, da je to namenoma napravljeno tako, da lahko ponočnjaki nemoteno hodijo od gostilne do gostilne, po deseti uri, da jih nihče ne more spoznati. Zanimivo bi bilo ugotoviti, po čigavem naročilu svetiljo na takle način v Krškem mestu.

Pozdravlja Vas

Pepče

Zdravo Pepče!

Zdravo Pepče, kost ti stara! Res se čudil boš nemara, da se drznem ti pisati; veš, ne morem več prestati. Že pomlad okrog se klati, kmalu treba bo orati; malo časa sem si vzela, tebi pisati začel. Svinčnik moj okorno teče, včasih pa le kakšno reče. Pepče, kod se kaj potikaš, kje svoj nos med ljudstvo vtikaš? Dolgo skupaj nisva ga že pila, suho grlo si gasila. Vse s teboj lepo je v redu, toda nekaj sili mi v butico: dolgo že pogrešam tvojo Kunigundo, ženko mlado, ki ima jo vse prav rado. Te morda že je zapustila in se k drugemu je presečila? Morda si pozabil nanjo, ko po svetu se potikaš. Ali v Savo je skočila, žalostno si smrt storila? Pepče, to je nekam že sumljivo s tvojo drago milostljivo. Če umrta je naravne smrti, sprejmi moje vse čestitke, vince naj ti krajša ure bridke. Če pa ne — potem sožalje ti pošljam tam in dalje koš pozdravov tvoj tovariš iz mladih dni.

P. D.

ZAHVALA

Podpisani Ivan Medvešek iz Kališevca, p. Senovo se javno zahvaljujem Podružnici DOZ v Krškem za točno izplačilo zavarovalnine za mojim sinom, ki se je smrtno ponesečil kot rudar v Boru.

Kališovec, 23. 3. 1954
Medvešek Janez I. r.

Razpis

Upravni odbor Trgovskega podjetja »Potrošnja« Krško razpisuje mesto

računovodje

Pogoji: predpisana šolska in strokovna izobrazba z opravljenimi izpiti. Plača po tarifnem pravilniku Pismene podnebe poslati na Upravo Trgovskega podjetja »Potrošnja«, Krško, Dalmatinova 1.

Dobrica Čosić:

DALEČ JE SONCE...

Zavili so v vas in odšli po poti proti štabu korpusa. Po hišah je bilo slišati govorjenje in razgrajanje Strazarji so jih pri vsaki lesi zaustavljali. Vuk je odgovarjal geslo in se predstavil; za komandanta žičke brigade. Neka radovednejša in bolj razpoložena patrolja se je poskušila zaplesti v pogovor:

»Ali ste žička? Kje ste bili došle? ercovi? Samo vas še čakamo.«

»Ti bom že pokazal ercov! Ali tako opravljaj službo, čevkač? Iz katere enote si?« mu je zaklical Vuk.

»Prvi bataljon levačke! Iščem pobratima Dronja,« je negotovo pijano odgovoril četnik. »Ej, pobratim! Tu vlada Buzda! Kje si vrati?«

Partizanski patrolja je šla močje in naglo mimo patrolje. »Hudiči! Pa ste ni kaj rečilo?« je dejal Vlada Buzda.

»Tamle, kjer je svetlo, je štab,« je Vuku pošepnil vodič, ta pa je tiho povedal dalje, po koloni.

Vuku so prsti prirasli na kopito brzostrelke. Drhtel je. Sklonil se je kakor za skok in planil po ulici. Na drugi strani vasi je vresknil rafal, zasto-

kale so puške in se naglo zilile v vrvež streljanja

»Naskok!« je zavpil Vuk in stekel.

Četniški vodiči so polegli, vod pa je stekel, stežka, spodsavajoče in planil za Vukom ter tolkel s torbicami in žvenketal z orožjem

Po vasi je nastalo loputanje vrat, klicanje in kletve četniških komandantov in komandirjev. Luč je ugasnila in vseh hišah, razen v tisti, kjer je bil nameščen štab. Partizani so naglo zdrijali proti štabu, ki ga je Vuk veiel obkoliti. Štabska straža je vžgala iz mitraljeza. Ob lomljenju plotov in les so na partizane iz ulice zapele puške. Partizani so naglo obkolili hišo in z ognjem obušili okna in vrata. V hiši je ugasnila luč. Četniki so planili k vratom. Partizanski rafali so jih nekaj podrli, drugam pa se je posrežilo prebiti iz hiše so začeli četniki streljati z več mitraljezi. Hiša je bila obkoljena, tolkli so jo z vseh strani. V vasi je vrel od streljanja, vpitja in klicanja. Morda je bilo ubili, je Vuku šinilo skozi glavo. Rafali se zvižgaje otapali okrog njega. Nameril je

ogenj na okno, od koder ga je tolkel mitraljez.

»Prva brigada naskok,« je kričal močan, debel glas iz hiše »Tu Balošević! Komunisti, poplačal vam bom!«

»Lahko, major, lahko-o!« mu je odgovoril Djurdje.

»Kri vam bom izpil!« je grozil tisti, toda njegov glas se je izgubljal v streljanju

»Tukaj Vuk! Tukaj Vuk!« je klical on v želji, da bi ga slišala Branka prsi pa so mu gorele v ognju

»Živel kralj Peter! Smrt komunistom!« je nenehoma grozil četnik z močnim glasom

»Predaj se izdajalec! Živega te bom spekel!« mu je vračal Vuk, toda šepetaje.

Na partizane so vžgali izza hrbita.

»Vsak drugi naj točle nazaj!« je zaklical Vuk, ki se je ustrašil, da se je štab prebil.

Četniki so silovito pritiskali, da bi razbili blokado hiše in rešili štab. Vuk je streljal kakor v ometici. Hrabil in prosil je partizane, naj vzdrižjo, in jim grozil. Partizani so imeli izgube, toda nihče se ni skušal dvigniti. Četniki so besno pri-

tiskali, se jim bližali in metali bombe. Več kakor pol ure je trajala ogorčena bitka voda z brigado, ki je naskakovala in se poskušala prebiti do hiše. Ostali četniki iz vasi so se umikali k tem ki jih je preganjala Pavletova skupina. Tisti, ki so obkoljevali Vuka so se kmalu znašli med dvema ognjema in začeli drug za drugim bežati. Ko se je bitka z razbitimi četniki oddaljila od štaba, je Vuk vzkliknil:

»Četniki! Za vas ni več rešitve! Vaša vojska je razbita! Predajte se, zažgal bom hišo!«

Iz hiše so mu odgovorili s psovkanji in še srditejšim ognjem. Ni mogel več čakati; zapovedal je naskok, stekel je hiši in vrgel bombo; odbila se je od križa na okno, eksplozivna pred njim in ga oglušila z detonacijo. Za njo je eksploziralo še nekaj bomb, nekaj v hiši, kamor so bile vržene, nekaj pa zunaj, ker so se odbile od okna. V hiši so se razlegli stoki. Vuk in partizani so nehali streljati in prisluhnili. Četniki so vrgli nekaj bomb skozi okno. Streljanje se je za hip umirilo. Neka žena je vsa iz sebe vrisnila.

»Branka!« je obupan vzkliknil Vuk.

Mitraljez je znova zaregljal iz hiše. Vuk je skočil, stekel k zidu omahujoče postal in vrgel bombo skozi okno. Mitraljezec

je umolknil. Partizani so se začeli med seboj klicati. Na koncu vasi je bilo slišati slabo in redko streljanje. Bitka se je končavala

»Gremo noter!« je Djurdje zaklical Vuku, ki je stal naslonjen na zid onemogel in brez moči »Vuk kaj ti je?«

»Prvi bom jaz vstopil...« Vuk je preskočil mrtve četnike na stopnicah in odšel k vratom. Odrinil je razbita vrata in, ne da bi se pazil, s prižgano žepno svetilko svetil v hišo

»Živel kralj!« je nekdo s slabotnim glasom zaklical in sprožil revolver

Vuk je obstal in naravnal svetilko v smeri glasu in strela. Ogromen človek v oficirski bluzi brez epolet, z dolgimi lasmi in močno črno brado, ki se je bil sam ustrelil, se je zgrudil ob zidu in izpustil revolver

»Vdajte se!« je vzkliknil Djurdje, ki je stal na vratih.

»Vsi so mrtvi,« je rekel kakor sam zase Vuk, stopil po sobi in s svetilko svetil predse.

Med razbitimi stvarmi orožjem in trupli je na zid prislonjena, kakor zamišljena sedela žena. Kravva prog je ji tekla iz čela, se spuščala med obrvmi, šla mimo nosa in malo odprti ustnic in se skrivala v nedrje. Ustrelil so jo v čelo. Vuk se je zamajal, stresel in naredil korak bliže ter se komaj obdržal na nogah

»Branka,« je zašepetal in obstal nepremično in nemo.

Djurdje je stal za njim in neprestano gledal v lepi beli obraz z rdečo proggo v sredini. Vedel je, da je to Vukova žena.

Oba sta togo molčala. V luči svetilke, ki je drhtela v Vukovi roki, so se svetlikali črni lasje pod belo ruto in se beščala na obrazu progga krvi, ki se je spuščala na košček belega grla...

»Ubili so jo, hudiči!« je zašepetal Djurdje.

Vuk je stal dolgo in nepremično. Oči in obraza mu v sencni ni bilo videti. Roka, ki je držala svetilko, je bolj in bolj drgetala. Priopogel se je in s tretajajočo kretnjo poravnal čepak las ki je kukal izpod rute. Ob njegovem dotiku se ji je glava malo nagnila kakor bi skrivala oči. Zdrnil se je ob hladnem dotiku njenega čela. Nekaj suhega se mu je kakor prgišče sena dvigalo po griu in obstalo v jabolku. Zraka je imel čedalje manj, hitreje, v krajših in krajših presledkih je dihal in gorel v vročici.

Za njima se je izzu prevrnjene mize dvignil visok glav glava človek v angleški uniformi.

Djurdje se je naglo obrnil in zaklical:

»Roke gor!»

(Nadaljevanje sledi)